

Onderwijs en bewustwording

36. In haar tweede rapport adviseerde ECRI de Nederlandse autoriteiten om het gebruik van reeds bestaand lesmateriaal tegen racisme en stereotypen in de onderwijspraktijk te waarborgen. Als voorbeeld van de hiertoe genomen initiatieven hebben de Nederlandse autoriteiten gewezen op buitenschoolse onderwijsprojecten en docentencursussen die beogen scholieren les te geven over de Tweede Wereldoorlog en het belang ervan voor de hedendaagse samenleving¹⁹. Hierin komen thema's aan de orde als de waarde van vrijheid, mensenrechten, wederzijds respect, democratie en burgerschap. Doel van deze initiatieven is een bewustwording over maatschappelijke processen en de rol die mensen daarin spelen, en tevens om leerlingen bekend te maken met de vergeten geschiedenis van groepen zoals de Roma en de Sinti. Deze initiatieven weerspiegelen de steeds grotere tijdsspanne die leerlingen van de Tweede Wereldoorlog scheidt, waardoor algemene maatregelen voor de bewustwording van jongere generaties noodzakelijk zijn. Ook sluiten zij aan bij meldingen over een steeds vijandiger opstelling van moslimleerlingen ten opzichte van lessen over de Holocaust en de Tweede Wereldoorlog, ten gevolge waarvan sommige scholen deze thema's volledig uit de lesstof hebben verwijderd.

37. In haar tweede rapport deed ECRI tevens de aanbeveling aan de Nederlandse autoriteiten om aan alle leerkrachten de vaardigheden aan te reiken die nodig zijn om les te kunnen geven in een multiculturele maatschappij, en tegelijkertijd te kunnen reageren op alle mogelijke vormen van racisme en discriminatie die op scholen voorkomen. ECRI is niet op de hoogte van specifieke maatregelen die hiertoe genomen zijn. De commissie neemt echter wel kennis van een wijziging van de Wet op het Primair Onderwijs uit februari 2006, die als grondslag zou kunnen dienen voor initiatieven in het verlengde van haar aanbeveling. Die wet legt scholen de expliciete plicht op om actief burgerschap en sociale integratie te stimuleren, en daarnaast om leerlingen informatie te bieden over de verschillende achtergronden en culturen van hun leeftijdsgenoten. De Nederlandse autoriteiten hebben gemeld dat de Inspectie van het Onderwijs begonnen is toe te zien op de naleving van deze verplichting in de onderwijspraktijk, maar dat het nog te vroeg is voor een algehele evaluatie. ECRI benadrukt dat de betreffende wetswijziging leerlingen en leerkrachten goede mogelijkheden biedt om integratie te leren zien als een proces van twee kanten²⁰, waarbij ook van autochtone leerlingen en leerkrachten kennis en respect voor andere culturen wordt verwacht. Gezien het hoge niveau van vreemdelingenhaat dat uit onderzoek blijkt, lijkt het zeer noodzakelijk deze mogelijkheid ook daadwerkelijk aan te grijpen.

38. ECRI merkt op dat, hoewel mensenrechten geen apart vak zijn in het onderwijs voor leerplichtigen, deze tot uitdrukking komen in de kerndoelen voor het onderwijs en tevens ter sprake komen in andere vakken die leerlingen van verschillende groepen volgen.

Aanbevelingen:

39. ECRI herhaalt haar aanbeveling aan de Nederlandse autoriteiten om, in navolging van haar Algemene Beleidsaanbeveling nr. 10 inzake racisme- en discriminatiebestrijding in en door het onderwijs²¹, aan alle leerkrachten de vaardigheden aan te reiken die nodig zijn om in een multiculturele maatschappij

¹⁹ Zie onder, Antisemitisme.

²⁰ Zie onder, Acceptatie en status van niet-ingezetenen – integratiemaatregelen.

²¹ ECRI Algemene Beleidsaanbeveling nr. 10, Hoofdstuk III.

Derde rapport over Nederland

les te kunnen geven en daarnaast te kunnen reageren op alle mogelijke uitingen van racisme en discriminatie die op scholen voorkomen.

40. ECRI adviseert de Nederlandse autoriteiten om de toepassingsgraad van de nieuwe bepaling van de Wet op het Primair Onderwijs van februari 2006 in de praktijk te monitoren. De commissie benadrukt met klem haar aanbeveling dat de

Nederlandse autoriteiten hierbij toezien op de naleving door scholen van hun plicht om leerlingen kennis van de achtergronden en culturen van hun leeftijdgenoten bij te brengen.

41. ECRI moedigt de Nederlandse autoriteiten aan om in de curricula van alle vakken het mensenrechtenaspect te versterken. Voor de lange termijn geeft ECRI echter aan de Nederlandse autoriteiten in overweging om mensenrechten, met inbegrip van non-discriminatie, een verplicht vak te maken in zowel het lager als het voortgezet onderwijs.